

RAADSINFORMATIEBRIEF PROJECT WEERBARE SAMENLEVING

Aan De gemeenteraden van de Zuid-Limburgse gemeenten
Van Stuurgroep Project Weerbare Samenleving
Datum 16 september 2025
Betreft Project Weerbare samenleving

Geachte leden van de gemeenteraad,

Landelijk en regionaal is er steeds meer aandacht voor de mogelijke uitval van vitale processen, zoals stroomvoorziening, drinkwatervoorziening en digitale infrastructuur. Dergelijke verstoringen hebben een grote maatschappelijke impact. Een weerbare samenleving is hierop voorbereid. Hoewel er al een solide basis ligt, moeten we nog stappen zetten om de weerbaarheid in Nederland en in Zuid-Limburg te vergroten. Samenwerken is hierbij van groot belang. Iedereen heeft een verantwoordelijkheid en een rol. Deze verantwoordelijkheid wordt door de zestien Zuid-Limburgse burgemeesters sterk gevoeld. Daarom hebben zij besloten om in gezamenlijkheid en met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg intensief in te zetten op de weerbaarheidsopgave. Met deze brief informeren wij u over welke stappen VRZL in opdracht van en samen met de Zuid-Limburgse gemeenten in het kader van de weerbaarheidsopgave neemt en wat de inwoners in uw gemeente hiervan gaan merken.

Wat verstaan we onder weerbaarheid?

Door geopolitieke ontwikkelingen en hybride dreigingen, maar ook overbelasting van het stroomnetwerk is de kans dat Nederland te maken krijgt met langdurige uitval van nutsvoorzieningen de afgelopen jaren toegenomen. Een weerbare samenleving is voorbereid op situaties waarin basisvoorzieningen tijdelijk wegvallen. Dat betekent:

- Inwoners weten hoe zij zich kunnen voorbereiden op 72 uur zelfredzaamheid, doen dat ook en ondersteunen elkaar.
- overheden en vitale partners kunnen hun kritieke processen blijven uitvoeren.

Een weerbare samenleving is dus een landelijke opgave en vraagt om bewustwording, samenwerking en voorbereiding bij inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden.

Project weerbare samenleving

Het versterken van weerbaarheid vraagt om nauwe samenwerking tussen gemeenten en VRZL. Hoewel beide partijen hun eigen verantwoordelijkheden behouden, overstijgen veel risico's en voorzieningen de gemeentegrenzen. Het bestuur van VRZL heeft daarom een opdracht verstrekt aan VRZL om in gezamenlijkheid met de zestien Zuid-Limburgse gemeenten te werken aan een weerbaar Zuid-Limburg. Deze bestuurlijke opdracht richt zich op regionale planvorming, kennisdeling en afstemming. De coördinatie ligt bij een projectgroep met een projectleider en een communicatieadviseur van VRZL en een afvaardiging namens de gemeenten (adviseurs openbare orde en veiligheid van de gemeenten Heerlen, Kerkrade, Maastricht en Sittard-Geleen).

Het project richt zich op bewustwording in de samenleving en de continuïteit van kritieke processen:

- **Bewustwording**

De focus ligt bij het bewust maken van onze inwoners en het vergroten van de weerbaarheid. We versterken de veerkracht en weerbaarheid, zowel in voorbereiding op crisis-, ontwrichtings- en conflictsituaties als bij de continuïteit van vitale processen in de samenleving. Heldere en toegankelijke communicatie naar inwoners speelt hierbij een essentiële rol bij het vergroten van de weerbaarheid. De afgelopen periode is de risicocommunicatie vanuit VRZL geïntensiveerd, met nadruk op scenario's zoals uitval van stroom, internet en water. In april lanceerde VRZL de Zuidlimburgveilig-app, die inwoners bij incidenten actuele informatie biedt én praktische handelingsperspectieven om zich voor te bereiden op uiteenlopende risico's. De app en website brengen we breed onder de aandacht via sociale media, (lokale) media, evenementen en bijeenkomsten. Daarnaast starten we binnenkort een regionale communicatiecampagne, met ruimte voor lokale invulling, die aansluit bij de landelijke campagne Denk Vooruit. Via huis-aan-huisbladen, sociale media, gemeentelijke nieuwsbrieven en op evenementen en bijeenkomsten activeren we inwoners om zich voor te bereiden op uitval van stroom, water en/of internet.

Onder coördinatie van de projectgroep is er een communicatiewerkgroep met vertegenwoordigers van VRZL en alle zestien Zuid-Limburgse gemeenten gestart om hier invulling aan te geven. Deze aanpak zorgt voor eenduidigheid, synergie en efficiëntie

- **Continuïteit van kritieke processen**

Bij maatschappelijke ontwrichting is het cruciaal dat vitale overheidsprocessen, zowel van gemeenten als van veiligheidsregio's, doorgang blijven vinden. Hoewel elke organisatie hier zelf verantwoordelijk voor is, ondersteunt het project Weerbare Samenleving gemeenten bij hun voorbereiding. We werken in de regio samen om individuele gemeenten daarin te ondersteunen. Als projectgroep brengen we kennis en ervaringen samen, faciliteren we het uitwisselen van goede voorbeelden, kunnen we adviseren en zorgen we voor verbinding tussen gemeenten. Zo ontstaat er een aanpak waarin gemeenten van elkaar kunnen leren en elkaar versterken, terwijl zij zelf verantwoordelijk blijven voor hun eigen processen.

VRZL is begin dit jaar gestart met de uitvoering van het Project Operationele Continuïteit. Het project voorziet in het treffen van concrete voorzieningen, maatregelen en middelen op alle brandweerkazernes én het meld- en coördinatiecentrum (MCC) te Maastricht, zodat zij zelfstandig en betrouwbaar kunnen functioneren gedurende een langdurige en grootschalige stroomuitval (minimaal 72 uur), waardoor we tijdens en na een omvangrijke storing of calamiteit/ramp snel kunnen herstellen en onze dienstverlening kunnen voortzetten.

Er wordt nu met prioriteit gewerkt aan noodstroomvoorzieningen en brandstofvoorraden voor alle kazernes en het Meld- en Coördinatiecentrum, noodcommunicatievoorzieningen en een bewustwordingscampagne met bijbehorende handelingsperspectieven voor het personeel. De maatregelen die hieruit voortvloeien worden nog dit jaar uitgevoerd.

- **Aansluiting bij landelijke ontwikkelingen en partners**

De weerbaarheidsopgave is niet alleen in Zuid-Limburg geland. Bij elke veiligheidsregio en gemeente in Nederland is er aandacht voor dit onderwerp. De projectgroep haakt aan bij landelijke initiatieven en kennis via

bijvoorbeeld het Veiligheidsberaad en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Zo zullen we bijvoorbeeld de ontwikkelingen rondom de coördinatie- en noodsteunpunten nadrukkelijk volgen. Er zal in elke veiligheidsregio worden gestart met een pilot met een tweetal noodsteunpunten in 2 nader te bepalen gemeenten. Bij deze pilot zal ook de koppeling met coördinatiepunten worden meegenomen. Aangezien deze veelal bij brandweerkazernes zullen worden ingericht, wordt bij onze pilot ook rekening gehouden met gemeenten, waar nu geen brandweerkazerne is gevestigd.

Tevens zullen we gebruik maken van de Handreiking Weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau (van de VNG). Deze handreiking is onlangs door de VNG gepubliceerd en heeft tot doel gemeenten een praktische basis te bieden om lokaal aan de slag te gaan met het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht.

De samenwerking met vitale partners is versterkt. Partners zoals netbeheerders, drinkwaterbedrijven en zorgaanbieders zijn essentieel voor de weerbaarheid van onze samenleving. In gezamenlijkheid staan we sterker tegenover risico's. Afspraken leggen we vast in regionale plannen. Zo kunnen we in gezamenlijkheid snel en effectief handelen wanneer dat nodig is.

Goed om te benoemen dat zowel gemeenten als VRZL niet vanaf 0 beginnen. Er bestaan al structuren en plannen (zoals bijvoorbeeld lokale crisisorganisaties) waarop voortgeborduurd kan worden. Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij huidige planvorming en gebruik gemaakt van eerder opgedane kennis en ervaring. De projectgroep heeft hier een coördinerende rol en stimuleert de onderlinge samenwerking.

Afstemming en voortgangsinformatie

Via raadsinformatiebrieven zullen de gemeenteraden ten minste 1 maal per kwartaal worden geïnformeerd over de voortgang van het project.

Met vriendelijke groet,

Namens de Stuurgroep Project Weerbare Samenleving

Voorzitter van Bestuurs- en Adviescommissie Crisisbeheersing en Rampenbestrijding Veiligheidsregio Zuid-Limburg